

5-22
8

საბჭოთაო № 1

საქართველო
საბჭოთაო

1908

მცირე

წარმართების.

მ ა ი ს ი

1911/26

შინაარსი

I—გაზაფხული.—ი. კედიშვილისა	3
II—საჩუქარი.—გიორგისა	4
III—ლურჯა.—(ახშარუმოვისა).	9
IV—მთხოვარი.—ლეკი, დ. კლიშვილისა	15
V—რა გვიამბო დედამ.—X მარილი.—(გაგრძელებს, თან- გმანო) ან. ამილახვრისა	17
VI—მყვირალა მაიმუნი.—(გაგნერდის) უიფიანისა	20
VII—არაკი.—ლ. ბოცვასისა	23
VIII—გასართობი:—ა) შარადა,—ბ) გამოცანა,—გ) რე- ბუსი და აღსნა	24

899.962.1(05)

6-22

საქართველო
ბიბლიოთეკა
თბილისი
მ. შ. შ. შ.
მ. შ. შ. შ.
მ. შ. შ. შ.

ვალიშადი 80-IV.

№ 9

ნაიბი 1908 წ.

მედიის მ.
მედიის მ.
მედიის მ.
მედიის მ.
მედიის მ.

ტუილისი, ელექტრონის სტამბა-მანქანის გამოცემის ქართული. ამხანაგობის.

შინაარსი

I — გაზიჟებული — ი. კელიშვილისა	3
II — საჩუქარი. — გიორგისა	4
III — ლურჯა. — (სხშ: რუშოვისა).	9
IV — მათხოვარი. — ლექსი, დ. კელიშვილისა	15
V — რა გვიამბო დედამ. — VI მარლი. — (გაგზქდებს, თარ- გმანო) ან. ამილახვრისა	17
VII — მყვირალა მაიმუნი. — (ვკგერდან) ეოფიანისა	20
VIII — არაკი. დ. ბოტყაძისა	23
IX — გასართობი: — ა) შარადა, — ბ) გამოცანა, — გ) რე- ბუსი და აღსნა	24

გაზაფხული

საში მერცხალი სრიალებს,
ვენასში უსტვენს ბუღბუღი,
ტყე ფოთლებით იმოსება,
სჩანს დაგვიდგა გაზაფხული!

მზე კაშკაშებს, იქარგება
ვუავილებით მინდორ-ველი,
მოგვიეიდა სამთრის შედევ
გაზაფხული საუვარელი!

ი. ევლოშვილი

საჩუქარი

სლად ამოსულ მზის შუქსედ მთლად გა-
წითლებულიო გზა, ხეები, ღობეები, სას-
ლის კედლები... ნამიან ბალახსედ ცრემ-
ლებად დაკიდებული ცუბარი ათასფრად ბჭვორიან-
ლებდა.

ღამის წევდიადისაგან დახატულს ბუ-
ნებას ცრემლი მორეოდა... მაგრამ სინათლე კვლავ სძლია
სინნელს და ცხოველ-მოთვალმა მსემ კვლავ დიდებულად ამაო-
შუქა.

სოფლელი ხალხი დიდი ხანია აიძალა და ეველა თავის
საქმეს შუადგა.

— ნინიკაბა...ა...ა! ჭაი, ნინიკაბა...ა...ა! ერით ე ძროხა
აქეთ გამობადე, ბიჭო...ო! — ისმოდა ვიღაცის ძახილი.

— ჯუ-ჯუ-ჯუ-ჯუ... ჯუ-ჯუ-ჯუ-ჯუ... ჭუბუ... ჭუბუ...
ჭუბუ... ჭუბუ... კუტა, შე ვერანავ, შენა! კუტა — ქეშქ...შ...
განძახობა ბებერი დედაკაცი და თან ქათმებს საკენეს უწოდებდა.

— აუ... აუ... აუ! — წკაფწკაფებდა ზატარა მურია.

— ჭავუ! ჭავუ! — ხანს აძლეოდა ბოსი ხმაი ევებერთელა
ბოხვერს ძაღლი.

ძამალი ძალსედ ანარტუენებდა ფრთებს და „ეი, ეილიო“ —
იმახროდა.

მამლა-უინწაც ცდილობდა მიეხამა, მაგრამ „ეილიო“ ნაცვლად „წიწრიკოო...“-ს გაიმხსოდა.

გზასეჲდ ორი ჰატარა ბიჭი გამოჩნდა; ნაბდას თუშური ქუდები ეხურათ და ჩითის ხალათები ეცვათ.

ერთს მათგანს ძლიერ გაცვეთილი მესტეპა ეცვა და მარჯვენა ფეხის ცერი წამ-და-უწუშ გამოჭეოვდა სოლმე თავს მესტიდან... თუშცა ჰატრონი ბევრს ცდილობდა მის დამალვას, მაგრამ ის მაინც თავისას არ იშლიდა და აქეთ-იქით ამაყად იცქირებოდა.

არც იდაუეები ჩამორჩენოდნენ მესტებს; აქაც თითო უანჯარა იყო გაკეთებული.

მეორეს ცოტა უკეთ ეცვა, მაგრამ ეტეობოდათ, ორივე ძლიერ ღარიბი დედ-მამის შვილები იუვნენ.

ერთს მამა დაჰპირდა, — სააღდგომოდ ახალს ტანისამოსს გიყიდო.

სულ სხვა ნაირად იყო მეორის, ვასოს, საქმე: ამას არავინ რას დაჰპირებია იმიტომ, რომ მეტად ღარიბი დედ-მამა ჰყავდა და ძლივს-ძლივობით არჩენდნენ ოჯახს. ვასოს გარდა კიდევ ოთხი შვილი სხვა ჰყავდათ და აბა, რომელი ერთი შეეძოხათ?

უძეოდო თვალით გადაჰხედავდა სოლმე ვასო თავის ჰიდ-ღაღრენილ მესტებს და ცრემლი ერეოდა. ორივეს აბგები ეჭირათ და სკოლაში მიდიოდნენ.

წიგნებთან ერთად მესვეული ჰქონდათ ორ-ორი ნატეხი მოთი-პური, სწორედ წიგნების ზომისა, რომ წიგნებთან შეკერის დროს არც მეტი მოსულიყო, არც ნაკლები და უშნოდ არ ეოფილიყო. ეს მათი საკსალი განხლდათ, რადგან სკოლის გზა მეტად გრძელი იყო და იქიდან შინ კვიან ბრუნდებოდნენ.

— გიგო, დღეს ძალიან ადრე მივდივართ სკოლაში, ჩვენს მეტი არავინ იქნება და აბა რა გვინდა? მოდი, აიძვეოდ. ზედ გადავიაროთ, ბევრი ია იცის, დავერიფოთ და მასწავლებელს წავუდოთ. გულგეთილი კაცია და ჩვენისთანა ღარიბი შეგირდები ძლიერ ებრალება.

— წავიდეთ, წავიდეთ! — წამოიძახა გიგომ, — კაი თბიგულები შევეკრათ და მივართვათ. ჩაჭკიდეს სელი-სელს და მსიარულად დაეშენენ ამწვანებულს ფერდობზედ. ავერ ერთ ბუჩქის ძირს მშვენივრად აბობინებულს იას მიადგნენ.

— რამდენია, ბიჭო! რა ჰკარგი სუნი აქვს! — იძახდნენ ბავშვები და თან კრეფდნენ. ერთი ბუჩქიდან მეორე ბუჩქთან მირობდნენ და მსიარულად კისკისებდნენ.

საითაც მიისედავდნენ, ბლომად იყო გაფენილი მართლაც მშვენიერი და სუნნელოვანი ია. მწვანედ მობობინე ფერდობი, ახლად გადაფურჩნილს ხასხას ფოთლებში განვეული ბუჩქები, იქვე ჩქრიალბ ჰატარბ ნაკადული, — გრილი და სუფთა ჰაერი, საამური ჭიკ-ჭიკი ფრინველებისა, რომლებიც მახლობელს ტყეში გასაფხულის დილას შეჭნაროდნენ, და თქვენ ადვი-

ლად წარმოიდგენთ, რომ სკოლა მთლად გადავიწედათ ჩვენს ბავშვებს.

უცებ ვასომ მესე შეჭხედა და შეშინებულმა წამოიძახა:

— ერიჭაა ა! ეს სომ დავიგვიანეთ! აბა ჩქარა მოვეკურ-
ცხლოთ, თორემ ცუდადაა საქმე!

ზირველი გაკვეთილი თითქმის თავდებოდა, როდესაც გი-
გო და ვასო დარცხვენილები და თავ-ჩაღუნულები შევიდნენ
კლასში.

— ოჰო, ეს რა ამბავია, ემაწვილებო? ასე ადრე რად
მობრძანდით? — უთხრა ცოტა შეუბღ-შეკვრით მასწავლებელმა.
ისენი-კი იდგნენ თავჩაღუნულები და თავის გამართლებას ვერ
ბედავდნენ.

— რად დაიგვიანეთ? — ეკითხებოდა მასწავლებელი. თქვენ
ჯერ არსად დაგიგვიანათ, ორივე კარგადაა სწავლობთ. დღეს
რად დაგემართათ? ვასო და გიგო სმას ვეღარ იღებდნენ.

— საბაგლებო! — დანათავრა ღმილით მასწავლებელმა, —
ჩვენ-კი სულ თქვენს სხენებაში ვიუბათ. ვასოს ცოტა იმედი
მოეცა და ამოიღულულა:

— ჩემი ბრალი გახლავთ, მე წავიყვანე.

— სად წავიყვანე? რა არის ეკ, ზურგს უკან რომ ძალა-
ვით?

თაიგულების დანახვასკად შეგირდებს სიცილი წასკდათ.

— მაშ იასე ბრძანდებოდით ჰა? გაეცინა მასწავლებელს!

— დიას, თქვენთვის გვინდოდა. ჯერ ადრე იყო და არ
გვეგონა, თუ დავიგვიანებდით, — სთქვა ვასომ.

— სიამოვნებით მივიღებ, თუ ზირობას მომცემთ, რომ
აღარ დაიგვიანეთ.

— არა, ბატონო, ჩვენს დღეში აღარ!..

გაგვეთილები უკვე გათავებული იყო და ჩვენი ვასო და გიგო სჩუქრებით მოდიოდნენ შინისკენ... კი არ მოდიოდნენ,—მოფრინავდნენ! ამხანაგებს ცოტა რამ ფული მოეგრო. კებინათ და ეუიდნათ ვასოსთვის ტანისამოსი და გიგოსთვის წიგნები.

გიორგი

ლურჯა

ახ. შარუმიაშვილისა

ამარჯვება, ვასო! — შესძახა ჰატარა
ალექსიმ და ხელი წაავლო სახელოში
გლეხის ბიჭს, რომელიც მიუახლოვ-
და მას კალათით ხელში.

ვასომ მდებლად თავი დეუკონა, — და-
უწო რაღაცაზე ლაპარაკი, მაგრამ ჰირ-
ველ სიტყვაზევე შეჩერდა; ეტეობოდა
დანავიწუდა გახეზირებული სიტყვები.

იდგა გაჩუმებული, ჰირ დაღებული, მერმე მიახეხა ალექსის
ხელში კვერცხებით კალათი.

— აჭა, ეს დედამ გამოგიგზავნა, მიბრძანა მოძელოცნა,
მაგრამ დამავიწუდა, რა უნდა მოძელოცნა. სახელწოდების
დღეა შენი, თუ რა?

ალექსიმ გაიცინა. იმის დაბადების დღე იყო და უკვე
ბევრი საჩუქრებიც მიიღო.

აღუქსი იყო განებოვრებული ბავშვი, დედისერთა, მდიდარ შემამულისა, რომელიც ცხოვრობდა ვასოს სოფლის მესობ-
ლადა. ბავშვები ტოლები იყვნენ და დიდი მეგობრებიც. აღუქ-
სიმ დასდგა კალათა იატაკზე და წაიყვანა ვასო თავის ოთახ-
ში ახალი სათამაშოების საჩუკებლად. ზირველი ალბაცი სა-
თამაშოებში ეჭირა ურემს ცხენით; ურემი ისეთი დიდი იყო,
რომ შიგ თავისუფლად შეიძლებოდა საჯდომად; ცხენიც თითქო
ცოცხალიაო, მთლად დაფარული იყო ბაღნით, ფაფრით, მო-
სართავით და ალვირით. რკალით შეიძლებოდა მისი შებმა და
გამოშვება; რუსი იყო. აღუქსი აღტაცებული იყო და ამაყად
უჩუკებდა სათამაშოებს თავის მეგობარს. მაგრამ როგორ
გაოცდა, როცა ნახა, რომ ვასო სრულიად გულგრილად შეჭ-
ეურებდა ეველს ამას, აღუქსის ეწეინა კიდევ.

— რა, ვასო, განა ჩემი კოსტა არ მოგწონს?

ცხენს უკვე კოსტა ერქვა და ბავცა ჭქონდა.

— მომწონს, როგორ არ მომწონს, — უზანუხა ვასომ თავის
ფხანით, მაგრამ ეკ მანც ნამდვილი, ცოცხალი ცხენი
არ არის.

— შენ ალბად ცოცხალი გევაჟს?

— მეყოლებს.

— როგორ გეყოლებს, საიდგან?

ვასომ მაისედი-მოიხედა. რა დარწმუნდა, რომ არავინ იყო
ოთახში იმათ ვარდა, უამბო ბატონიშვილს საიდუმლოდ, რომ
ძია ვლასს ჭეუეს კვიცი, ისეთი ზატარა, რკვალი, ლურჯა,
ფაფარი ებლესე უდგას, კუდს მუდამ აქნევს, — ეოველ დღე
მინდორში მივრბივარ იმის სანახავად; ორჯელ ჰურიც მივუ-
ტანე, იცი, მცნობს კიდევ, და უკან დასდევს.

— ეკ სომე შენი არ არის, ვლასისაა.

— ჩემი იქნება.

აღუქსიმ გაოცებული შესედა.

— გახუქებს მია ვლასი, თუ როგორ?

— ჩუქება რად მინდა, ვიედი. ორ მანეთსა თხოულობს მია; შეძირდა მარამობის ბასრობამდე არ გავედიო.

ვასომ საიდუმლოდ უაშბო თავის მეგობარს, როგორ აგროვებდა ფულს კვიცის სასეიდლად.

— მანეთი, გესმის, შენმა მამიდამ ელენემ მახუქა; აბაზი ერთმა მეზავრმა მომცა, ურმის მოსატანად რომ გავეიქცი. ექვსი შაური კიდევ მარწუვისა მომიგროვა შენმა მამიდამ, და კიდევ დამპირდა საჩუქარს, თუ წერხს ვისწავლი; ორ მანეთს როგორმე მოვაგროვებ მარამობამდე.

— ვასო, თუ მამა ხარ, მაჩვენე შენი ცხენი, — დაუწეო ალექსიმ თხოვნა, — მთელ დღეს გათამაშებ ჩემ კოხტასთან: გინდა შეაბი, გინდა გამოუშვი.

— არ მინდა მე შენი კოხტა, ისეც გაჩვენებ ჩემ ლურჯას, ოღონდ სოფელში ჩამოდი.

ამ დროს ოთახში შემოვიდა ალექსის მამიდა, ასალგახდა ღამისი ქალი, მიუბღერსა ბავშვებს და წაიყვანა ჰურის საჭმელ ოთახში.

II

მეორე დღეს ელენემ და მისმა მძისწულმა გასწიეს სასეირნოდ და შეიარეს სოფელში, სადაც ვასო ცხოვრობდა.

ელენე შევიდა ავადმყოფ ანანას სანახავად, ალექსი და ვასო კი გაიქცნენ მინდორში კვიცის სანახავად. კვიცი მართლაც საუცხოო იყო; ის დედასთან ერთად სმოვდა ბაღასს დიდ სათივეში, დარბოდა და დანტოდა. დაინახა თუ არა ბავშვები, მიიბრინა მათთან და დაუწეო ვასოს თავით ბეჭებში ცემა. ალექსიმ ამოიღო ჯიბიდან ჰურის ნაჭერი, კვიცმა მაშინვე შეჭამა; მეორე, დაუსუნა ცარიელი ხელები, გადიკცა ურები და სასაცილო კუნტრუშით გაიქცა დედასთან, გაგორდა ბაღასზე, გადაკოტრილდა, წამოვარდა და ისევ ვასოსთან მოიბრინა ახალ საჩუქრისათვის.

ბავშვები აღტაცებულნი იუვნენ.

— ხომ კარგია ჩემი ლურჯა. — ჭკითხა ვასომ.

— კარგია, კარგი, — უპასუხა ალექსიმ, გადაეხედა კვიცს და დაუწყო კოცნა.

— იცი რა, ვასო, — სთქვა ალექსიმ ცოტა ხნის სიჩუმის შემდეგ, — შენთვის ხომ სულ ერთია, სადაც უნდა ეთამაშო შენს ლურჯას, მე ვიციდი მაგას, შენ-კი მოდი ჩემთან ეოველ დღე; კოცტას მაგივრად შევაბათ ურემში.

ვასო მოიღუშა.

— იჰ, რა ეოჩალი ხარ! კვიცი ხომ ჩემია და არა შენი.

— შენი საიდან არის? ჯერ ხომ ფულებიც არა გაქვს სასყიდლად; მე-კი მაქვს, სამ მანეთს მივცემ ვლასსა.

ვასო მთლად აინთო.

— არ შეგიძლია შენ ჩემი ლურჯას ეიდვა: ეე ჩემია, ჩემი! შენ არც-კი იცოდო, მე მოგიეუბანე აქა.

მოეხვია ცხენს და მაგრად მიეგრბა. მაგრამ ლურჯამ გაიქნია უკანა ფეხები და ისე მოულოდნელად გაუსწლტა, რომ ვასო წაიქცა და ტირილი დაიწყო. ალექსი, ძალიან კეთილი გულისა ეო, მივარდა ვასოს და დაუწყო კითხვა, ხომ არა დაიშავე რაო? — ვასომ-კი გულმოსულად შეუტბა.

— შენი საქმე არ არის, შენ ცუდი ხარ, კინდა კვიცი წამართვა.

— საიდან არის შენი, როცა ჯერ ფულები არ მიგიცია.

— ჩემია, ჩემი, მე გაჩვენე!

ალექსიც გაჯავრდა.

— სულელი ხარ, ვასო, არაფერი არა გესმის რა.

— შენ-კი ძალიან ჭკვიანი ხარ, იჰ, როგორი ბრძენი გახდი, სხვის კვიცის წართმევა გნებავს!

ბავშვები განაგრძობდნენ დავას და უთუოდ წაიხსუებოდნენ, რომ დეიდა ელენე არ გამოსულიყო ამ დროს სახ-

ლიდან და არ დაქახნა მათთვის. დეიდა ელენემ მაშინვე შეამჩნია, რომ ბავშვებს, რაღაც მოსვენებათ, მაგრამ ვერაფერი ვერ გაიგო: ორივენი გახუმბულები იყვნენ.

— ვასო, მოდი აქ—უთხრა ანნამ, რომელიც გამოვიდა სტუმრების განსაცილებლად,—დახე, რა საჩუქარი მოგიტანა ბატონის დამ!

დედამ უჩვენა ახალი ჩოთის ხალათი, რომელიც ელენეს შეეკურა ვასოსთვის.

— აკოცა ხელზე!

მაგრამ ეძაწვილი იდგა გახუმბულა და ჩასცქეროდა მიწას.

— აკოცე ეს ჯე, რა ხესავით გაჩერებულხარ.

მაგრამ ვასო, უცებ მოტრიალდა, გაიქცა სოფლისკენ და მსწრაფლ მიიძალა.

— აი, შე, საძაგელო! მოიცა, როგორა გცემო!

გამოეთხოვა კეთილ ბატონის დას ანნა და შევიდა თავის ქონში; საშინელი გაუწვევტელი ხველა აუვარდა საწყალს.

ვასომ-კი გაირბინა სოფელი, შევარდა ტყეში მიიღბინა მინდვრამდი, სადაც მთა ვლასი თივასა სთიბავდა.

— მიაგ, მიაგ—მლივს იბრუნებდა სულს ვასო. ლურჯას მომცემ?

— მოგცემ თუ ფულს მომცემ.

— ბატონიშვილს არ მიჭეიდო, იცოდე.

— შე რა, ბატონიშვილსაც მივეიდი, თუ ის უფრო მეტს მომცემს.

— მიაგ, გენაცვალე, ნუ გაჭეიდი, შენ ხომ მე შემპირდი.

— მომძორდი აქედან.

მაგრამ ბავშვი არ ეშვებოდა, დასდევდა უკან ტირილით, ჰერანგს ეწეოდა გლესს. ვლასს ეს ძალიან მოსწონდა, შემოტრიალდა და ერთი ისეთი წაჭერა, რომ საწყალი ბავშვი

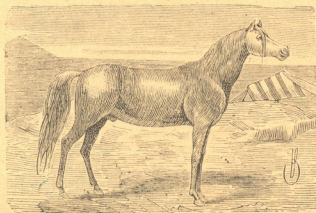
კინაღამ წაიქცა. სუნეშითა და კოჭლობით გასწია შინისკენ, სადაც დედისაგანაც მოსვდა. ალექსისთან აღარ მიდიოდა, თუმცა რამდენჯერმე გამოგზავნეს კაცი. ალექსისაც მოსწეინდა უამხანაგობა, მაგრამ შესარიგებლად მისგლას ვერც ის ბედავდა. არ უნდოდა, თავი დამნაშავედ ეცნო ვასოს წინაშე.

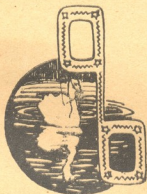
— კვიცი სომ იმისი არ არის, — ეუბნებოდა თავის თავს, — ელასისა არის; ჯერ სომ არ უეიდნია და ფუელიც არა აქვს; მეუკი მაქვს, დეიდა მინახავს. შერე რატომ არ უნდა ვიეიდო, თუ მამა ნებას მომცემს? — მამასაც ჰკითხა და მაშინვე თანხმობა მიიღო.

— ვიეიდი, ვიეიდი, — ფიქრობდა ალექსი, მაგრამ რაღაც მიზეზის გამო მაინც არ ეიდულობდა: სულ ვასოს ნამტირალევი სახე ელანდებოდა კოსტაკი სრულიად შესძულდა.

— ნამდვილი, ცოცხალი ცხენი არ არის! — იმეორებდა ვასოს სიტყვებს და ისე ძლიერ ჰკრა წინელი რომ ცხენი წაიქცა და მთელი დღე კუთხეში ეგდო.

(შემდეგი იქნება)

მათხოვარი

ამთარიან, ეინვა მეფობს,
თოვლს მოუცნავს მთა და ბარი.
ვეელს სახლში მიმალულა,
გარედ დადის მათხოვარი.

აკანკალებს, სითბოს ნატრობს,
არსად უჩანს თავ-საფარი,
მონძებში გამოსკეულა,—
შეიბრალეთ მათხოვარი!

თქვენ მანდ ხარობთ, ემაწვილებო,
მისთვის ლუკმა არსად არი
საში დღეა სიმშილს ითმენს,—
შეიბრალეთ მათხოვარი!

აკერ, მოდის, მოახლოვდა,
შემოაღო თქვენი კარი
და მოგმართავთ: „ქრისტიანო,
გამიკითხეთ მათხოვარი!“

სელგამოწვდით გვედრებათ,
 თვალით სცვივა ცრემლი მწარი,
 ზურს თხოულობს, ნუ დაუჭერთ, —
 შეიბრბლეთ მათხოვარი!...

დ. ელიოზიშვილი

რა გვიაზროს დღეს

მადრილი

ალბატონო, უბრძანეთ ადამს, რომ საჭმელს მარილი მოაუაროს სოლმე, — მოახსენა ერთ დღეს გამდელმა.

— ადამ, მე მეგონა, ჭკვიანი ქალი იყავ. ზატარა ბატკანსაც შენზე მეტი ესმის: მინდორში რომა სძოვს, მარილი რომ დაუდო წინ, მივარდება და ლოკვას დაუწეებს. ძროხებს, ცხენებს ეველან უვეარს და ესმის მარილის სარკებლობა, ზატარა სულელი გოგონა კი ვერ მიძვდარა ამას.

— დედა, გვიაზრებ რამე მარილისა; ჩვენ არ გვესმის მისი სარკებლობა.

— გახსოვთ, მარძან რომ ზღვის ჰორს ვისხედით, თითი ჩაჭეპვ წყალში და გემოდან ნახე, გაიოცე, მღაშე არისო. ზღვის წყალი ეოველთვის მღაშეა. ზღვის წყალში იმდენი მარილია, რომ ეველა ზღვებიდან და ოკეანედან რომ მარილი ამოვიდოთ და დავსდვათ დედამიწაზე, ევროპას მთლად დაჭეპ-

რავს და სიმაღლე თითქმის ორი ვერსი ექნება. ეოველ მდინარის წვეთს, რომელიც უერთდება ზღვას, მოაქვს თან მარილი, ქვიშა და სხვა... ზღვაში ცხოვრობენ ათასნაირი ცხოველი, რომელთაც უმარილოდ ცხოვრება არ შეუძლიათ. ზღვაში ცვივა მრავალი რამ, რომელიც გაიხრწნებოდა, წყალი რომ მლაშე არა ეოფილიყო და ააეროლებდა ჭაერს. ამის გამო ზღვის ჭაერი წმინდაა და სასარგებლო; ავადმოუ ბავშვებს ჭეშანთან სშირად საცხოვრებლად ზღვის ზარას, და წმინდა, გრილ ზღვის ჭაერზე ძალე რჩებიან, სუქდებიან და ფერიც მოსდით.

— მაშ დედა, ჩვენ ზღვის მარილს ვსმაზობთ სადილზე?

— არა, ჩემო საუვარელო, საუკეთესო მარილი ზღვიდან არ ამოაქვთ, მიწაში დევს გაქვავებული და მის ამოსაღებად სთხრიან მღაზროებს, სადაც მუშები ჩადიან; იქვე მუშაობენ ცხენებიც. მარილის მღაზროები მეტად კარგი სანახავია. მთელი დარბაზებია გამოქვავული, — ჭერა, იატაკი, კედლები, ბოძები სულ მარილისაა და ისე ბჭევრიალებენ, როგორც ეინული სამთრის მსიან დღეში. დიდი მარილის მადნები რუსეთში და ავსტრიაში არის. შესანიშნავი მარილის მადანია ევროპაში პოლიანდი. ნახევარი ვერსი მაინც უნდა გაიაროთ, რომ მიადწიოთ მარილს. ამ მღაზროში 400 ვერსის სიგრძეზედ არის გაეყვანილი მარილის ქუხები. იქ ცხოვრებენ მთელი სასლობები, — კაცები, ქალები და ბავშვები; თავლებიც არის 20 ცხენისა. ზატარა ნიმიც კია გამოქვავული მარილისა. როდესაც იქაურობა გახირადნებულია, ისე ბრწინავს, ეგვანებათ რაღაც ჯადოქრულ ქვეყანაში ვიძეოფებითო.

— ოჰ, რა სასურველია იმისი ნახვა! — წამოიძახა ემი.

— მარილს განა ისეთს უშვრებიან საჭმელში, როგორიც ამოაქვთ?

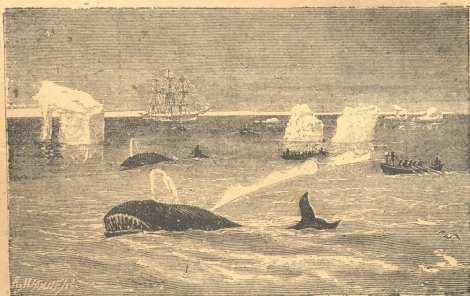
— მარილს ამოიღებენ მღაზროდან, დიდრონ ქვებად და სუფრასე კი მოაქვთ წმინდად დაუქვლილი. ჰურის და წყალის

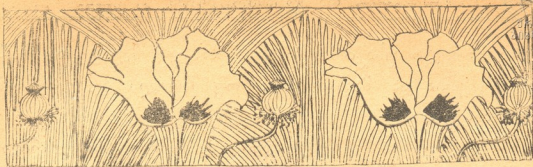
ძეძდევ ძარილი უსაჭიროესი მასაღაზ, უროძლისოდაც საჭმელი უგემურია და მავნებელიც; თუ ძარილს არ ვინძარებთ, ავად გავსდებით.

— დედა, — წასჩურჩულა ადამ — მე ჩემს დღეში უძარილოს აღარასა ვსჭამ.

დედამ დაჭკოჴნა თაუისი ქალი და გამოვიდა, რადგან უკვე გვიან იყო.

ან. ამაღასერისა.

მევირალა-მაიფუნი

(ვაგნერიდან)

ამსრეთ ამერიკის უდაბურსა და ნოტიო ტყეებში, უსარმასარ ხეებსე, ამხანაგებთან ერთად ცხოვრობს მევირალა მამა-მუნი.

აქ, ამ ხეებსე, ატარებენ მევირალა-მაიფუნები მთელ სიცოცხლეს; არასოდეს ძირს, მიწასე, არ ჩამოდიან, გარდა

იმ შემთხვევისა, როდესაც აუტანელი წუერვილი აიძულებს მათ, წყალზედ ჩასვლას.

მევირალა შავ ქურქშია გახვეული და გრძელი წვერები აქვს. ეოველთვის დაღვრემალი დაღის და სხეს უკმაყოფილოდ ჰრანჭავს. არაფერი არ არის მისი მასიამოვნებელი: ქარი, წვიმა, მზე, ეველა დამადონებელია იმისთვის; მგონი არაფერს და არაფის არ ძალუძს მისი გამხიარულება. არ ცეკვავს, მხიარულად არ სტის, არ თამაშობს. არ ვარჯიშობს და არ სწავლობს სხვა და სხვა ეშმაკობას და თვალთმაქცობას, როგორც ამას იმისი მონათესავენი, სხვა მაიფუნები, სწადიან: მეტად ზარმაცია და ჯიუტია ამისათვის.

მევირალას ჰირი და ებები მეტად დიდი აქვს. ჰირში ერთნაირი ძვალი აქვს, რომლის შემწეობით ისეთი ევირილია და ღრიალი შეუძლიან, რომ იმისი ხმა ტყეში ძალიან შორს

გაისმის, და ამიტომ უწოდეს მევიწილა მაიმუნი. დაღამდება თუ არა, მევიწილა მაიმუნთა მთელი საზოგადოება მძაღლ ხეებს სტოვებს და უფრო დაბლებზე გადადის, რომელნიც ათასნაირად გადაბმული და გადახლართული არიან ერთმანეთში სუროსებურ მცენარე ღიანებით, და ტკბილ ძილს ეძლევა.

გათენებისას მთელი საზოგადოება ღამის თავშესაფარს თავს ანებებს და ისევ მძაღლ ხეებზე მიემგზავრება. აქ სიდან ხეზე გადადიან და ტყის თავზე თავისუფლად დასეირნობენ.

როდესაც ტოტიდან ტოტზე გადადის, მევიწილა არა მარტო ოთხი სელით, კუდითაც ეჭიდება ხეს. სძირად ტოტს კუდს ორჯერ შემოსიკვებს, ზედ ჩამოეკიდება, გაქანგამოქანდება და შორეული ხის ტოტს მარჯად სტაცებს სელებს.

სეირნობით მოქანცულნი და სხვა და სხვა მცენარეების ნაყოფ და ევავილებით გამამდარნი მევიწილა მაიმუნები მძაღლ ხეზე ერთად თავს მოიფრიან და მთელი საათობით განუწყვეტლივ თავიანთ სიმღერებს გაჰყვრიან.

რომელიმე მოხუცი მაიმუნი ზირველს იწეებს, მას სხვებიც მიჰყვებიან და სმა მძაღლი ევარილი შორს, მთელ ტყეში გაისმის. მეტად განსხვავებული, თავისებური რამ არის ეს კონცერტი: ხან ღორის ღრუტუნი მოისმის, ხან ვეფხის ღრილი. ხან გააფთრებული მხეცის ღმუილი. ყურებ გამოჭედულ მკზავრს ჰგონია, მხეცნი ერთმანეთს ეჯიბრებიან, რომელი რომელს გადააჭარბებს ევირილსა და ღრილშიო.

ამ დროს, მოწამლული ისრებით შეიარაღებული ინდოელი მონადირეც გამოდის, მას უკვე შორიდგან ესმის მაიმუნთა კონცერტი და ევირილზე მიეშურება. წინარად, ფრთხილად მიეზარება მომღერალთ და მახლობელ ხეზე შეუმჩნევლად შეცოცდება. აქედგან, სძირფოთლებში მიმაღული და სულგანაბრული, ისარს ისარზე სტეორცნის და მაიმუნს მაიმუნსედ აგდებს ძირს.

თავის კონცერტით გატაცებული მაიმუნები ვერაფერს ჰხედ-
დავენ და არაფერი ესმით. გაგვირვებით უცქერიან მირისაკენ
მიმქროლავ ამხანაგებს და თავის ღრიალს წინანდებურად ბე-
ჯითად განაგრძობენ. დასოცა თუ არა იმდენი, რამდენის წა-
ღებაც შეუძლია, მონადირე მირს ჩამოდის, ნანადირევს ზურ-
გზე იკიდებს და შინ მიჰქვს, იქ ტყავს ამრობს, რომელსაც
სხვა და სხვა საჭიროებისათვის იყენებს; და ხორცს-კი ვახ-
შმად არსეინად შეექცევა თავის ოჯახით ერთად.

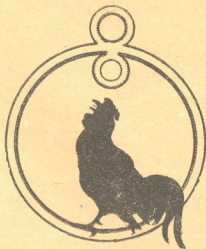
ცოცხალ მკვირალა-მაიმუნის ქონში ეოლა, როგორც სხვა
მაიმუნებისა, რომლებსაც ბავშვები სიამოვნებით ეთამაშებიან,
ინდოელს არ უყვარს, რადგანაც მკვირალა მეტად ჯიუტი,
ზარმაცი და ცუდი ამხანაგია, უყვარს მუდამ ჭამა, ძილი და
თავის დაღვრეპილი სახით და განუწყვეტელი ევირილით კაცს
თავს აბეზრებს.

დ. კიფინი

ა რ ა კ ი

ურამ ერთს დედ-ბერს ქათამი მოსტაცა და ტუისკენ გაიქცა. დედბერი უკან დაუდევნა; მისდევს, ილანძვება და მიჰკივის: ვაი ჩემი ბრალი, ტურამ ერთი ლიტრა. ქათამი მომტაცაო. ტურამ მოუბრუნდა და ეურს უგდებს დედბრის ღანძღვით სავსე ვეირილს.

ამ დროს თავსე წაადგა მელია და ჰკითხა: ძმობილო, რას უუურებ, რად დგეხარ აქაო?

— ვერ უუურებ ამ დედბერს, ღანძღვით ამიკლო, ეს ქათამი ერთი ჩარეკაც არ გამოვა და ის-კი გაიძახის, — ტურამ ერთი ლიტრა ქათამი მომტაცაო! ამაზე მეტი ცილის წაძება იქნებაო?

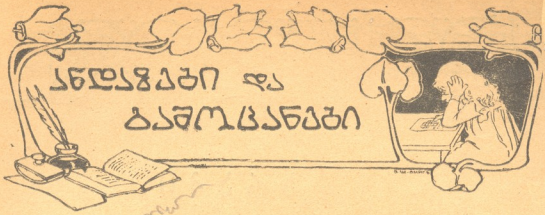
— აბა, მიხვეწე, უთხრა მელამ, მე შევიტეობ, რა სიმძიმისა არისო.

მელამ ჩამოართვა ქათამი და უთხრა: „დეე, ჩემსე ერთი მნა“) იანგარიშოსო“, — დაავლო ჰირი ქათამს, მოჰკურცხლა ტუისკენ და გადასანსლა.

ლ. ბოცვაძე

*) მნა — ორ ლიტრა ნახევარი.

ანდჯაბი და ბავშვანები

ზ ა რ ა ლ ა

ზირველს-სმარობენ: ძკაღბუნი,
ლითონი და რბილია;
რე განურდება; დადნება,
თუ არა, დაგრესილია
ზირველის ბოლო ძკორით
ქვიძის ძგუვარი გრილია,
ნაღვეი არის ნიბღურის,
დარსება, სადაც თხრილია.
ძთღბდ სავუარელი ნივთია,
წიგნი მის დაწერილია.

გ ა მ ო ც ა ნ ა

(წარმოდგენილი ნატ. ბახტაძისაჲან)

ძორით მოსული სტუმარი, თუთრი აცვია ტანზედა,
თუ ხელი ახელ გაწერება, გაიპარება წამზედა.

რ ე ბ უ ს ი

მე-8 №-ში მოთავსებული გამოცანების და რებუსის აღსნა:

გამოცანების ახსნა: ღანდი.

რებუსის ახსნა: დიასახლისი.

ყოველ დღიური გაზეთი

„ამირანი“

მიიღება ხელის მოწერა 1908 წლისათვის.

გაზეთის ფასი:

წლით როგორც ქალაქში, ისე ქალაქს გარედ—	7 მანეთი.
ნახევარი წლით	„ „ „—4 მანეთი.
ერთი თვით	„ „ „—90 კაპ.

მიიღება ხელის-მოწერა ყოველთვიურ სამეცნიერო
პედაგოგიურ და სალიტერატურო ჟურნალ

„განათლება“-ზე

(წელიწადი პირველი)

წლიური ფასი ხელის-მომწერთათვის 5 მანეთი, ნახევარი
წლით—3 მანეთი. სამი თვით 1 მან. 60 კაპ.

ტფილისში ხელის-მოწერა მიიღება „ქ. შ. წერა-კითხვის
გამავრცელებელ საზოგადოების“ წიგნის მაღაზიაში; „ნაკა-
დულის“ რედაქციაში და „იდეალის“ სტამბაში (კიკნაძესთან)
ნიკოლოზის ქუჩა № 6.

ქუთაისში—წიგნის მაღაზია „იმერეთში“ ისიღორე კვი-
ცარიძესთან.

открыта подписка на 1908 годъ
на газету

ЗАКАЗЪЕ

ТРЕТИЙ ГОДЪ ИЗДАНІЯ

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА:

Съ доставкой въ Тифлисъ: ||| Съ пересылкой въ другіе города
на годъ 6 руб.—коп. ||| на годъ 8 руб.—коп
на полгода. . . 3 руб. 50 коп. ||| на полгода 4 руб. 50 коп
Помѣсячно повсюду 75 коп., отдѣльный № 5 коп. Заграницей вдвое

Тифлисъ Головинскій пр., д. Манташева, № 6.

Редакторъ-издатель П. А. ГОТУА.

მიიღება ხელის მოწერა

1908 წლის იანვრიდან 1909 იანვრამდის.

საქმაწვილო სურათებიანი ჟურნალი

ნ ა კ ა დ უ ლ ი

(წელიწადი მეოთხე)

წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემათ:

24 წიგნი ჟურნალი „ნაკადული“ მცირე წლიდან თათვის **12** წიგნი ჟურნალი „ნაკადული“ მოზრდილთათვის.

პრემიები: 1-ლი, „1908 წლის კედლის კალენდარი 12-ი სურათით“. 2-რე, „თომას თავგადასავალი“ მარკტვენისა.

ხელის მოწერა მიიღება:

1) „ნაკადულის“ რედაქციაში, გოლოვინის პროსპ., ზუბალოვის სახლ., № 8, ყოველ-დღე 9—2 საათ., სამშაბათობით საღამოთიც.

2) წერა-კითხვის ე.შავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში, სასახლის ქუჩა, სახლი თავად-აზნაურობისა. წლიურად ფასი ჟურნალისა დამატებით, ესე იგი 36 წიგნისა რჩება ისევ 5 მანეთი.

ნაკადულის რედაქცია სთხოვს ხელისმომწერთ:

ვისაც ჟურნალის ნომრები დააკლდება, მიმართონ აგენტს ანუ რედაქციას.

ვინც მასალას გამოგზავნის დასაბეჭდათ ვთხოვთ გარკვევით და სუფთად იყოს დაწერილი.

რედაქტორი: მ. ი. დემურია.

გამომცემელი: თავ. პ. ი. თუმანიშვილი.